

Briselē, 2021. gada 12. martā
(OR. en)

6680/21

Starpiestāžu lieta:
2018/0216(COD)

AGRI 105
AGRILEG 32
AGRIFIN 25
AGRISTR 15
AGRIORG 24
CODEC 299
CADREFIN 104

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	delegācijas
K-jas dok. Nr.:	9645/18 + COR 1 + ADD 1
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 – politikas debates

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 1. jūnijā ierosināja kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformu laikposmam pēc 2020. gada, tostarp **KLP stratēģisko plānu regulu (KLP SPR)**, kura aptver tiešos maksājumus, intervences dažās nozarēs un lauku attīstību un ar kuru atjaunina un aizstāj spēkā esošās Tiešo maksājumu un Lauku attīstības regulas.

2. Eiropadome 2020. gada 21. jūlijā pieņēma secinājumus par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam, kuros ietvertas norādes arī par galvenajiem elementiem ar DFS saistītajos nozares leģislatīvajos aktos, tostarp KLP SPR.
3. Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome 2020. gada 21. oktobrī vienojās par vispārēju pieeju KLP reformai, ar to piešķirot prezidentvalstij sarunu pilnvaras (dok. 12148/20 REV 1 + ADD 1). Eiropas Parlaments 2020. gada 23. oktobrī noslēdza balsojumu par savu nostāju sarunās.
4. 2020. gada 10. novembrī plaša triāloga ietvaros tika sāktas sarunas ar Eiropas Parlamentu par trim KLP reformas regulām. Kopš tā laika ir notikuši septiņi KLP SPR veltīti triālogi (2020. gada 19. novembrī, 1. un 17. decembrī, kā arī 2021. gada 22. janvārī, 10. un 23. februārī un 11. martā).
5. Līdz šim ar Eiropas Parlamentu notikušajās sarunās par KLP SPR ir apspriesti šādi jautājumi:
 - zaļā arhitektūra (1. bloks: nosacījumu sistēma, ekoshēmas, lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi);
 - jaunais īstenošanas modelis (2. bloks: mērķi, rādītāji, summas par vienību, gada snieguma ziņojumi, snieguma izskatīšana);
 - darbības joma un kopējās prasības (4. bloks);
 - tiešie maksājumi (5. bloks: definīcijas, maksājumu samazināšana, iekšējā konverģence, pārdalošie maksājumi, mazie lauksaimnieki, gados jaunie lauksaimnieki);
 - nozaru intervences (6. bloks);
 - lauku attīstības intervences (7. bloks).

II. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

Jautājumi, par kuriem panākta provizoriska vienošanās

6. Trialoga sarunas ar Eiropas Parlamentu un Komisiju ir ļāvušas panākt pagaidu vienošanos, konkrēti par:

- dažām **definīcijām**, piemēram, "lauksaimnieka", "saimniecības", "aramzemes" un "ilggadīgo stādījumu" definīcijām, kuras sniegtas 3. un 4. pantā;
- lielāko daļu **mērķu**, kuri izklāstīti 5. un 6. pantā;
- Eiropas Parlamenta grozījumiem attiecībā uz **ilgtspējīgu attīstību**, **dzimumperspektīvu** un **KLP globālo dimensiju** (9.a, 9.c un 10.a pants);
- **PTO iekšzemes atbalstu** (10. pants);
- dažiem zaļās arhitektūras elementiem, piemēram, par **nosacījumu sistēmas principu un darbības jomu** (11. pants), **dalībvalstu pienākumiem attiecībā uz LLVS** (12. pants), **lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumiem** (13. pants; izņemot Lauku saimniecības ilgtspējas rīku attiecībā uz barības vielām) un vairākiem LLVS un TANPP, kas izklāstīti III pielikumā; darbs jo īpaši ir jāturpina attiecībā uz 28. pantā minētajām ekoshēmām;
- **Bleirhauzas nolīguma** īstenošanu (10.a pants);
- dažiem noteikumiem par **tiešajiem maksājumiem**, piemēram, par minimālajām prasībām attiecībā uz tiešajiem maksājumiem (15.a pants) un attiecībā uz atsaistītiem tiešajiem maksājumiem (16. pants);
- vairākiem noteikumiem par **nozaru intervencēm** un **lauku attīstības** intervencēm;

- jaunā īstenošanas modeļa galvenajiem elementiem, jo īpaši tādiem kā **gada snieguma ziņojumi** un **snieguma divgadu izskatīšana** (Komisija iebilst), **kritērijs** snieguma noskaidrošanai (kā tas ir Padomes vispārējā pieejā), **maksimālās plānotās vidējās summas par vienību** gan attiecībā uz IAKS lauku attīstības intervencēm, gan lauku attīstības intervencēm ārpus IAKS, pieļaujamās novirzes 35 % apmērā 2025. gadā un 25 % apmērā 2027. gadā attiecībā uz snieguma izskatīšanu; ir vajadzīgs turpmāks tehniskais darbs saistībā ar papildu rādītājiem.

Temati ar izteikti atšķirīgām nostājām

7. Trialoga diskusijas ir parādījušas, ka Padomes un Eiropas Parlamenta nostājas jo īpaši atšķiras par šādiem jautājumiem:

- **sociālo nosacījumu sistēma** (11.a pants): Eiropas Parlaments prasa paredzēt "pilnvērtīgu" sociālo nosacījumu sistēmu, kura ir līdzīga vides nosacījumu sistēmai un kura ietver pārbaudes saistībā ar attiecīgajām direktīvām un administratīvus sodus; apspriežot šo grozījumu Īpašajā lauksaimniecības komitejā, delegācijas pauda bažas par administratīvo slogu, ko tas radītu, un atgādināja, ka nodarbinātības un sociālās tiesības jau tiek regulētas valsts līmenī;
- **aktīvs lauksaimnieks** (4. pants): atbilstoši uz sniegumu balstītā jaunā īstenošanas modeļa filozofijai Padomes vispārējā pieejā ir paredzēta aktīva lauksaimnieka brīvprātīga koncepcija, savukārt Eiropas Parlaments un Komisija prasa, lai to piemērotu obligāti; vēl citas atšķirības ietver definīcijas kritērijus, proti, Parlaments prasa, lai aktīvie lauksaimnieki vismaz minimāli iesaistītos lauksaimnieciskajā darbībā un nodrošinātu sabiedriskos labumus, un Parlamenta prasību pēc "negatīva saraksta";

- **jauni lauksaimnieki** (4. pants): Eiropas Parlaments prasa II pīlāra ietvaros pievienot iesācēju lauksaimnieku definīciju, kā arī atbalsta pasākumus iesācēju lauksaimnieku darījumdarbības uzsākšanai, savukārt Padomes vispārējā pieejā ierobežoti KLP resursi ir paredzēti gados jauniem jaunpienācējiem, lai tādējādi nodrošinātu paaudžu maiņu;
- **konkurētspējas veicināšanas shēmas** (28.a pants): Eiropas Parlaments vēlas noteikt par pienākumu dalībvalstīm izveidot "veicināšanas shēmas", lai atbalstītu tos lauksaimniekus, kuri apņemas tērēt naudu savas konkurētspējas uzlabošanai; lai gan šis grozījums Padomē vēl nav apspriests, prezidentvalsts uzskata, ka šīs shēmas darbības joma jau ir aptverta citās lauku attīstības intervencēs;
- **maksimuma noteikšana un samazinājumi** (15. pants): nostājas jo īpaši atšķiras attiecībā uz to, vai maksājumu samazināšana būs brīvprātīga, kā to prasa Padome, vai obligāta, kā to prasa Eiropas Parlaments un ir ierosinājusi Komisija. Vēl citas atšķirības ir saistītas ar piemērošanas jomu (saskaņā ar Padomes nostāju tā ir attiecināma tikai uz ilgtspēju sekmējošu ienākumu pamatatbalstu, bet saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Komisijas nostāju tā ir jāattiecina uz visiem tiešajiem maksājumiem), Padomes veikto diferencēšanu starp maksimuma noteikšanu un samazinājumiem, kā arī ar to, cik lielā mērā – pirms tiešo maksājumu samazināšanas – var tikt atskaitītas algas;
- **iekšējā konverģence** (20. pants): galvenā atšķirība starp nostājām ir saistīta ar jautājumu, vai maksājumtiesībām vajadzētu būt pilnībā saskaņotām līdz 2026. pieprasījumu gadam, kā to prasa Eiropas Parlaments, vai arī būtu jāsasniedz vismaz 75 % no plānotās vidējās summas par vienību, kā ierosinājusi Komisija un atbalstīts Padomes vispārējā pieejā;

- **maksājumi mazajiem lauksaimniekiem** (25. pants): abu likumdevēju viedoklis atšķiras jautājumā par to, vai šī shēma ir piemērojama brīvprātīgi (Padome un Komisija) vai obligāti (Eiropas Parlaments); citas grūtības ir saistītas ar Parlamenta prasību ES mērogā noteikt maksimālo summu saistībā ar šā atbalsta attiecināmību;
- **pārdalošie maksājumi** (26. pants): galvenā atšķirība starp Padomes un Eiropas Parlamenta nostājām ir tāda, vai paredzēt dalībvalstīm izvēli piešķirt šos maksājumus, kā to prasa Padome, vai arī dalībvalstīm to noteikt par pienākumu, kā prasa Eiropas Parlaments un ierosinājusi Komisija;
- **ienākumu atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem** (27. pants): viedokļi atšķiras par gados jauniem lauksaimniekiem piešķiramo minimālo līmeni – Eiropas Parlaments prasa vismaz 4 % no tiešajiem maksājumiem, savukārt Komisija ir ierosinājusi un Padome atbalsta 2 %; tāpat ir vajadzīgs lēmums par to, vai šie līdzekļi būtu jāizmanto tikai I pīlāra ietvaros, kā prasa Eiropas Parlaments, vai abu pīlāru ietvaros, kā to aicina darīt Padome un Komisija;
- **IX.aa pielikums**: Eiropas Parlaments prasa detalizētā sarakstā noteikt maksimālās atbalsta summas konkrētiem lauku attīstības intervencu veidiem, ievērojot pašreizējo Lauku attīstības regulu 1305/2013; prezidentvalsts uzskata, ka šāds saraksts atspoguļo "vecu KLP", liedzot turpmākajai KLP pilnībā izmantot savu potenciālu, un šādu nostāju atbalsta arī Komisija;
- **snieguma izskatīšanā izmantotie rezultātu rādītāji**: Komisija un Eiropas Parlaments vēlas, lai snieguma izskatīšanā tiktu izmantoti visi rezultātu rādītāji, tomēr Padomes vispārējā pieejā to skaits ir ierobežots līdz divpadsmit. Turklāt Padome prasa paredzēt iespēju snieguma izskatīšanā izmantot jebkādos citus attiecīgos rezultātu rādītājus, kas minēti I pielikumā, vai jebkādos citus KLP stratēģisko plānu konkrētos rezultātu rādītājus, pret ko iebilst gan Eiropas Parlaments, gan Komisija.

III. TURPMĀKĀ VIRZĪBA

8. Lai gan līdz šim notikušie dialogi ir ļāvuši Padomei un Eiropas Parlamentam saskaņot savus viedokļus par vairākiem tematiem, būs vajadzīgs turpmāks intensīvs darbs, lai panāktu visaptverošu vienošanos par visu KLP SPR.
9. *Pamatojoties uz šo dokumentu, ministri tiks aicināti nākamajā Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes sanāksmē apmainīties viedokļiem par neatrisinātajiem jautājumiem, lai tādējādi sniegtu prezidentvalstij norādes gaidāmajām dialoga diskusijām. Ministri jo īpaši tiks aicināti pievērsties šādiem jautājumiem:*

Maksājumu mērķtiecīga novirzīšana: aktīvi lauksaimnieki, maksimuma noteikšana, samazinājumi, pārdalošie maksājumi, iekšējā konverģence, mazie lauksaimnieki, gados jaunie lauksaimnieki, iesācēji lauksaimnieki;

Jaunais īstenošanas modelis:

mini pakete no piektā dialoga (snieguma noskaidrošanas kritērijs, snieguma divgadu izskatīšana, maksimālās plānotās summas par vienību attiecībā uz lauku attīstības intervencēm ārpus IAKS, pieļaujamās novirzes), KLP stratēģisko plānu konkrētie rādītāji, rezultātu rādītāji snieguma izskatīšanai, IX.a pielikums
